

Rok 1912.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXV. — Wydana i rozesłana dnia 29. marca 1912

Treść: № 59. Rozporządzenie, dotyczące urządzenia egzaminów państwowych i egzaminów szczególnych w akademiach technicznych.

59.

Rozporządzenie Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 24. marca 1912,

dotyczące urządzenia egzaminów państwowych i egzaminów szczególnych w akademiach technicznych*).

Na podstawie upoważnienia, nadanego mi Najwyższem postanowieniem z dnia 21. marca b. r., wydaję następujące przepisy:

§ 1.

Celem przekonania się o osiągnięciu naukowo-technicznego wykształcenia zawodowego na jednej z akademii technicznych odbywają się egzamina państwowe, a mianowicie:

Egzamin pierwszy czyli ogólny z nauk przygotowawczych;

egzamin drugi czyli zawodowy z przedmiotów naukowych, należących ściśle do obranego zawodu technicznego.

I. Pierwszy (ogólny) egzamin państwowy.

§ 2.

Przedmioty egzaminu.

Przedmiotami pierwszego (ogólnego) egzaminu państwowego są:

*) Dla studiów na wydziale techniki kultury oraz wydziałach hydrotechnicznych i rolniczych w akademiach technicznych obowiązują osobne przepisy egzaminacyjne.

a) dla szkoły inżynierów w budownictwie:

Matematyka, geometria wykreślna, fizyka, mechanika łącznie z zasadami statyki graficznej;

b) dla szkoły budownictwa lądowego:

Zasady matematyki wyższej, geometria wykreślna, fizyka, geologia I., mechanika łącznie z zasadami statyki graficznej;

c) dla szkoły budowy maszyn:

Matematyka, geometria wykreślna, fizyka, mechanika łącznie z zasadami statyki graficznej;

d) dla szkoły chemiczno-technicznej:

Zasady matematyki wyższej, fizyka, mineralogia, chemia nieorganiczna i organiczna, encyklopedia mechaniki, ogólna nauka o maszynach.

§ 3.

Miejsce egzaminu.

O przypuszczenie do pierwszego egzaminu państwowego winien kandydat zgłosić się w tej akademii technicznej, w której jest zapisany.

§ 4.

Warunki dopuszczenia.

Prośbę o dopuszczenie do pierwszego egzaminu państwowego winien kandydat wnieść pisemnie do przełożonego swojej szkoły zawodowej (dziekana), przedkładając potrzebne dokumenty.

Potrzebnymi dokumentami są:

1. Świadectwo dojrzałości lub dokument zastępujący je;

2. książeczka legitymacyjna, względnie dowód, że kandydat był zapisany na jednej z akademii technicznych lub w innym zakładzie równorzędnym przynajmniej przez cztery półroczia jako słuchacz zwyczajny i że uczęszczał na wszystkie przedmioty, przychodzące przy pierwszym egzaminie państwowym;

3. świadectwo z postępem przynajmniej dostatecznym z rysunku technicznego, jeżeli kandydat uczęszczał do szkoły inżynierów budowniczych; świadectwo z postępem przynajmniej dostatecznym z rysunku maszyn, jeżeli kandydat uczęszcza do szkoły budowy maszyn; jeżeli kandydat uczęszcza do szkoły budownictwa lądowego, świadectwo z postępem przynajmniej dobrym z nauki o formach architektonicznych i z rysunku architektonicznego, tudzież z rysunku wolnорęcznego oraz z ćwiczeń w rysowaniu krajobrazów i akwarelowaniu, o ile ćwiczenia takie odbywają się w akademii; dowód przynajmniej dostatecznego zatrudnienia w pracowni przez cztery półroczia, jeżeli kandydat uczęszcza do szkoły chemiczno-technicznej;

4. dowód, że w czasie odbywania czterech półroczy nie miała miejsca kumulacja z czynną służbą wojskową;

5. poświadczenie, przewidziane w § 24. co do złożenia w kasie akademii technicznej taksy egzaminacyjnej wraz z należyciami.

O ile kandydat poddaje się egzaminowi ustnemu, musi nadto przedłożyć wypracowania graficzne i inne prace, sporządzone z poszczególnych przedmiotów w czasie ćwiczeń, przepisanych planem naukowym odnośnej szkoły zawodowej, a to w formie należycie uwierzytelnionej, względnie musi udowodnić, że je wykonał samodzielnie.

Wszystkie te dokumenty złożyć należy z reguły w pierwopisie, a wyjątkowo tylko w wierzytelnym odpisie; komisja musi je mieć przed sobą w czasie odbywania egzaminu.

Na żądanie dziekana należy do dokumentów nie sporządzonych w języku wykładowym akademii dołączyć uwierzytelnione tłumaczenie.

§ 5.

Dziedkan winien zbadać prośbę wraz z załącznikami i zezwolić sam na przypuszczenie do egzaminu w drodze krótkiego zawiadomienia, jeżeli pod tym względem nie zachodzą przeszkody.

§ 6.

W razie istnienia pomniejszych przeszkód, które kandydat może natychmiast uchylić, należy udzielić temuż odpowiednich wskazówek; w wypadkach wątpliwych rozstrzyga grono profesorów.

Przeciw odmówieniu przypuszczenia do pierwszego egzaminu państwowego służy rekurs do

Ministerstwa oświaty, z wyjątkiem wypadku, o którym mowa w § 11.

§ 7.

Komisja egzaminacyjna.

Przy pierwszym egzaminie państwowym występują w charakterze zwyczajnych egzaminatorów profesorowie a w miarę potrzeby także docenci i suplenci tych przedmiotów, wykładanych w odnośnej szkole zawodowej, z których ma się zadawać pytania.

Kierownictwo przy egzaminie tym należy do dziekana tej szkoły zawodowej, do której kandydat uczęszcza, a w razie przeszkód, dotyczących osoby dziekana, do jego poprzednika w urzędzie (prodziekana). W razie przeszkód, zachodzących co do obu, winien najstarszy w służbie z pośród obecnych członków komisji egzaminacyjnej objąć kierownictwo egzaminu.

Przewodniczący jako taki ma prawo, lecz nie obowiązek, zadawania kandydatowi pytań z każdego przedmiotu. Jeżeli dla tego samego przedmiotu ustanowiono dwóch lub więcej egzaminatorów, natenczas zaprasza ich przewodniczący naprzemian do uczestniczenia w egzaminie.

§ 8.

Dziekani oceniają wspólnie według ilości kandydatów, zgłaszających się do egzaminu, czy wystarczy utworzenie jednej komisji egzaminacyjnej w każdej szkole zawodowej, czy też należy utworzyć dwie lub więcej specjalnych komisji pytających równocześnie, ewentualnie także czy należy ustanowić egzaminatorów, nie należących do związku akademii (§ 10.).

W tym ostatnim wypadku składają oni sprawozdanie gronu profesorów celem przedłożenia wniosku Ministrowi oświaty.

Dziekani porozumiewają się co do ilości dni przeznaczonych na egzamina i zaznaczają w spisie imiennym kandydatów dzień, w którym każdy z nich ma się do egzaminu zgłosić, a jeżeli urzęduje dwie lub więcej specjalnych komisji, także numer komisji, przed którą należy się stawić.

Winni oni następnie postarać się o przybicie spisu na tablicy zawiadomień tudzież o wskazane w danym razie ogłoszenie go w salach wykładowych.

§ 9.

Minister oświaty może wydelegować do egzaminów komisarzy rządowych, którym służy prawo stawiania pytań.

§ 10.

W miarę potrzeby ustanawia Minister oświaty na podstawie wniosku, przedstawionego przez grono

profesorów z własnej inicjatywy lub wskutek polecenia ministerialnego, egzaminatorów nie należących do związku Akademii, którzy zmieniają się z egzaminatorami, należącymi do Akademii.

§ 11.

Czas składania egzaminów.

Pierwszy egzamin państwowy należy z reguły składać z końcem czwartego lub na początku piątego półrocza.

Celem składania tego egzaminu wyznacza się trzy terminy, a mianowicie miesiące lipiec, październik i grudzień każdego roku.

Termin do powtórzenia ogólnego egzaminu państwowego, który się nie powiódł, ma oznaczyć komisja egzaminacyjna. Jako termin taki można ustanowić tylko jeden z terminów zwyczajnych. Wobec tego kandydat, reprobowany w terminie grudniowym, nie może powtórzyć egzaminu przed terminem lipcowym.

Przeciw ustanowieniu terminu powtórzenia przez komisję egzaminacyjną nie ma rekursu.

§ 12.

Każdy kandydat winien w wyznaczonym mu dniu zgłosić się na czas do egzaminu. W razie niezgłoszenia się poniesie on wynikające stąd niekorzyści.

§ 13.

Zamiana dni egzaminu pomiędzy dwoma lub więcej kandydatami dopuszczalna jest tylko za zezwoleniem dziekana, i to w razie istnienia komisji specjalnych jedynie pod warunkiem, iż wskutek zamiany nie zmieni się komisja, wyznaczona z góry kandydatom.

§ 14.

Terminy zgłaszania się.

Do składania pierwszego egzaminu państwowego należy zgłaszać się najpóźniej na osm dni przed terminem egzaminu.

§ 15.

Przebieg egzaminu.

Przy pierwszym egzaminie państwowym winna komisja uwolnić tych kandydatów, którzy mogą wykazać się odnośnymi świadectwami, od egzaminów z tych przedmiotów, z których złożyli egzamina szczególnie jako zwyczajni słuchacze jednej z akademii technicznych austriackich z postępem co najmniej dobrym. Jeżeli kandydat może wykazać takimi

świadectwami co najmniej dobry wynik z wszystkich przedmiotów, wchodzących w skład pierwszego egzaminu państwowego, natenczas odpada składanie pierwszego egzaminu państwowego, a kandydatowi należy wystawić świadectwo z egzaminu tego (§ 20.).

Uwolnienie od egzaminu przed komisją ma miejsce także wówczas, jeżeli kandydat może wykazać odnośnymi świadectwami z jednego przedmiotu tylko wynik dostateczny, zaś z wszystkich innych przedmiotów egzaminu wynik co najmniej dobry.

Świadectwo z pierwszego egzaminu państwowego można wydać tylko w terminach, oznaczonych w § 11.

§ 16.

Egzamina z poszczególnych przedmiotów odbywają się ustnie, a stosownie do przedmiotu także pisemnie (graficznie) pod nadzorem. Przy składaniu egzaminów pisemnych (graficznych) ma komisja egzaminacyjna prawo, uwzględnić w odpowiedni sposób przedłożone wypracowania z czasu nauki, przestrzegając należytych ostrożności dla zapobieżenia podsunięciu.

Przewodniczący i większość egzaminatorów winna być obecna przez cały czas trwania egzaminów ustnych.

Nigdy nie powinno się pytać równocześnie więcej jak dwóch kandydatów.

Czas trwania egzaminu ustnego, z jednego przedmiotu nie może w żadnym razie wynosić więcej jak godzinę dla każdego z kandydatów.

§ 17.

Egzamina ustne odbywają się publicznie.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnych winni poczynić wszystkie potrzebne zarządzenia, aby zapobiedz wszelkiemu zaburzeniu spokoju i porządku, któreby uchybiało powadze i doniosłości aktu egzaminacyjnego lub mogło zamącić równowagę albo spokojny sąd kandydatów. Winni wydalić tych, którzy zaburzają spokój lub zarządzić według okoliczności zupełne opróżnienie sali egzaminacyjnej a mogą w razie potrzeby także znieść jawność egzaminu.

§ 18.

Przy naradzie i głosowaniu komisji nad wynikami odbytego egzaminu wykluczona jest jawność.

Komisja winna najpierw zdecydować po wysłuchaniu oświadczeń poszczególnych egzaminatorów, czy kandydat zdał egzamin z poszczególnych przedmiotów egzaminu, przyczem uwzględnić należy także odpowiedzi na pytania, zadane mu ewentualnie

przez przewodniczącego lub komisarza rządowego i wziąć pod rozagę noty osobnych świadectw, w danym razie przedłożonych.

Stwierdzony w ten sposób wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów należy określić notami „celująco“, „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“ lub „niedostatecznie“ i wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego. Protokół ten winien nadto obejmować: rodowód kandydata, wymienienie jego studyów poprzednich, dzień egzaminu, noty postępu w świadectwach (§ 4. punkt 3.), wymaganych celem dopuszczenia do egzaminu państwowego, tudzież noty postępu, uzyskane przy egzaminach szczególnych z tych przedmiotów, od których zdawania uwolniono kandydata przy egzaminie państwowym (§ 15.).

Jeżeli kandydat zdał egzamin z wszystkich przedmiotów, natenczas należy go aprobować; jeżeli natomiast nie uczynił zadość wymaganiom chociażby tylko z jednego przedmiotu, wówczas ma być reprobowany.

W pierwszym wypadku winna komisja zastanowić się nad tem i określić zarazem w cenzurze ogólnej, czy należy uznać kandydata za „uzdatnionego“, „bardzo dobrze uzdatnionego“ lub „uzdatnionego z odznaczeniem“.

Przytem powinno się uwzględnić osobno noty postępu, uzyskane przy egzaminach szczególnych.

Uchwaloną cenzurę ostateczną należy wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego i zaznaczyć, czy przyznano ją jednomyślnie czy większością głosów, poczem przewodniczący i wszyscy komisarze egzaminacyjni, którzy występowali przy egzaminie, podpisują protokół.

Jeżeli reprobowano kandydata tylko z jednego przedmiotu, natenczas powtórzenie egzaminu ograniczy się do tego tylko przedmiotu.

Jeżeli kandydata reprobowano z kilku przedmiotów, wówczas winna komisja postanowić, czy względnie w jakim terminie (§ 11.) winien kandydat powtórzyć egzamin w całym zakresie lub też tylko z poszczególnych przedmiotów, które należy wyznaczyć, uwzględniając zachodzące okoliczności.

Wyniki złożonych egzaminów szczególnych zatrzymują swoją ważność także dla ewentualnych egzaminów powtórnych.

Jeżeli przy pierwszym egzaminie państwowym reprobowano kandydata na cały rok szkolny, natenczas wolno komisji wskazać wykłady i ćwiczenia, na które kandydat ma uczęszczać w ciągu tego roku.

Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają bezwzględnie większością głosów, przy czem przewodniczącemu służy takie samo prawo głosu, jak innym członkom komisji. W razie równości głosów należy uważać zdanie niekorzystniejsze dla kandydata za uchwalone większością głosów.

Przeciw uchwałom komisji egzaminacyjnej nie służy ani rekurs ani inny środek prawny.

§ 19.

Ostateczny wynik egzaminu ogłasza się publicznie zaraz po ukończeniu narady i uwidacznia urzędownie w książeczce legitymacyjnej kandydata. W razie reprobowania dodaje się termin powtórzenia, tudzież inne warunki dopuszczenia do ponownego egzaminu, które nałożono reprobowanemu.

§ 20.

Świadectwa z egzaminu.

Z egzaminu złożonego pomyślnie wystawia się świadectwo z egzaminu państwowego.

Świadectwo z egzaminu państwowego winno obejmować imię i nazwisko kandydata, wymienienie jego miejsca urodzenia, przebiegu wykształcenia i dnia egzaminu, tudzież cenzurę ostateczną (§ 18.), nadto wyciąg z protokołu egzaminacyjnego i przepisów o egzaminach państwowych, wreszcie noty z egzaminów szczególnych (§ 15.); które przyjęto zamiast egzaminu państwowego, oraz noty, które dano kandydatowi z przedmiotów, objętych egzaminem przed komisją.

Świadectwo winno być podpisane przez przewodniczącego i uwierzytelnione urzędownie.

Świadectwa z egzaminów wystawiać należy w języku wykładowym dotyczącej akademii.

§ 21.

Powtórzenie egzaminu.

Przy pierwszym egzaminie państwowym można zezwolić na egzamina poprawcze tylko dwa razy.

Jeżeli kandydat nie zdał egzaminu poprawczego, ograniczonego do jednego tylko przedmiotu, natenczas można dopuścić go jedynie do powtórzenia całego egzaminu; ulgi, określone w § 15., pozostają nadal w mocy.

To samo ma mieć miejsce także i w tym wypadku, jeżeli kandydata dopuszczono do powtórzenia egzaminu państwowego z więcej niż jednego przedmiotu i jeżeli go przy tym egzaminie poprawczym reprobowano, chociażby tylko z jednego przedmiotu.

Każdy egzamin poprawczy ma się odbyć przed komisją egzaminacyjną tej akademii technicznej, w której reprobowano kandydata, i przy ciągłej obecności przewodniczącego odnośnej komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy.

§ 22.

Obejście przepisów egzaminacyjnych.

Jeżeli wyłudzone dopuszczenie do egzaminu państwowego, a zwłaszcza w razie, jeżeli kandydat

reprobowany uzyskał podstępnie dopuszczenie do powtórzenia egzaminu przed wyznaczonym czasem lub przed inną komisją, a nie właściwą (§ 21.), albo jeżeli w inny sposób obszedł podane tutaj przepisy, natenczas nie tylko egzamin złożony w danym razie z pomyślnym skutkiem jest nieważny, lecz nadto można wydać kandydata ze wszystkich akademii technicznych na pewien czas lub na zawsze, niezależnie od innych skutków, które mogą go w danym razie spotkać według powszechnych ustaw karnych.

§ 23.

Taksy egzaminacyjne.

Każdy kandydat, zgłaszający się do egzaminu, winien przed złożeniem tegoż uiścić takse, ustanowioną dla ogólnego egzaminu państwowego na 30 K, oraz kwotę 5 K na administrację.

Jeżeli odpada egzamin przed komisją (§ 11.), natenczas nie składa się taksy egzaminacyjnej, lecz tylko należność na administrację.

§ 24.

Taksę egzaminacyjną wraz z kwotą 5 K na administrację oraz należność steniplową, przypadającą od świadectwa z egzaminu państwowego, należy zapłacić w kasie akademii; kandydatom winno się wydać na to pokwitowanie.

Zapłacona taksa egzaminacyjna wraz z kwotą 5 K na administrację przepada, jeżeli kandydat nie zgłosił się do egzaminu albo doniósł wprawdzie, iż do egzaminu nie zgłosi się, lecz nie usprawiedliwił niezgłoszenia się w sposób niewątpliwy. W obu wypadkach traci również prawo do uwolnienia od taksy (§ 25.).

§ 25.

Uwolnienie od opłaty taksy egzaminacyjnej.

Każdy zwyczajny słuchacz akademii technicznej, który składa pierwszy egzamin państwowy w czwartym lub piątym półroczu, jest uwolniony od opłaty taksy za ten egzamin w całości lub w połowie, jeżeli w czwartym półroczu był uwolniony w całości lub w połowie od opłaty czesnego.

Od opłaty kwoty 5 K na administrację nie można być w żadnym razie uwolnionym.

§ 26.

Przy egzaminach poprawczych należy uiścić połowę taksy, tudzież kwotę 5 K na administrację. Od tych należności nie uwalnia się.

§ 27.

Użycie kwot, pochodzących z taks, tudzież należności na administrację uregułuje się osobnem rozporządzeniem.

II. Drugi egzamin państwowy (egzamin zawodowy).

§ 28.

Przedmioty egzaminu.

Przedmiotami drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) są:

- a) dla szkoły inżynierów budowniczych: Geodezya niższa, budownictwo lądowe, budowa drog, kolei żelaznych i tuneli, budownictwo wodne, budowa mostów;
- b) dla szkoły budownictwa lądowego: Budownictwo lądowe (z uwzględnieniem opalania i wietrzenia), architektura, nauka o budownictwie użytkowem;
- c) dla szkoły budowy maszyn:

I. dla oddziału budowy maszyn: technologia mechaniczna (wyluczając technologię materiałów włókniстых), teoretyczna nauka o maszynach i budowa maszyn;

II. dla oddziału elektrotechniki: elektrotechnika, tudzież w zakresie planu naukowego tego oddziału: technologia mechaniczna (z wyluczeniem technologii materiałów włókniстых), teoretyczna nauka o maszynach i budowa maszyn;

- d) dla szkoły chemiczno-technicznej:

Chemia analityczna, technologia chemiczna istot nieorganicznych i technologia chemiczna istot organicznych.

§ 29.

Miejsce egzaminu.

Egzamin zawodowy może kandydat zdawać przed komisją którejkolwiek akademii technicznej.

Do egzaminu poprawczego może przystąpić tylko w tej akademii, w której został reprobowany.

§ 30.

Warunki dopuszczenia.

Prośbę o dopuszczenie do drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) winien kandydat wnieść na piśmie do przewodniczącego odnośnej komisji, przedkładając potrzebne dokumenty.

Potrzebnymi dokumentami są:

1. Książeczka legitymacyjna, względnie dowód, że kandydat:

- a) po złożeniu pierwszego egzaminu państwowego z wynikiem pomyślnym był zapisany w akademii technicznej jako słuchacz zwyczajny przez sześć półroczy, jeżeli należy do szkoły inżynierów budowniczych, przez pięć półroczy, jeżeli należy do szkoły budownictwa lądowego, zaś przez cztery półroczna, jeżeli

należy do szkoły budowy maszyn (oddziału budowy maszyn lub elektrotechniki) albo do szkoły chemiczno-technicznej;

jeżeli kandydat złożył pierwszy egzamin państwowy w terminie październikowym lub grudniowym, wówczas należy wliczyć odnośne półrocze zimowe do powyższej liczby półroczy;

b) uczęszczał w sposób policzalny (§ 34.) na wszystkie przedmioty, wchodzące w rachubę przy egzaminie państwowym (§ 28.) i egzaminach szczególnych, wspomnianych pod 3, oraz brał udział w ćwiczeniach, połączonych z tymi przedmiotami, z wynikiem co najmniej dostatecznym;

c) uczęszczał na wykłady z umiejętności politycznych, uznane według planu naukowego odnośnej szkoły zawodowej za obowiązkowe.

2. Świadcstwo ze złożenia pierwszego egzaminu państwowego w tej samej szkole zawodowej na jednej z akademii technicznych.

3. Świadcstwa ze złożenia egzaminów szczególnych co najmniej z wynikiem dostatecznym z następujących przedmiotów, a to w zakresie planu naukowego odnośnej szkoły zawodowej:

a) jeżeli kandydat należy do szkoły inżynierów budownictwa: z geologii I. i II., z ogólnej nauki o maszynach, z encyklopedyi chemii technicznej, mechaniki budownictwa, z prawoznawstwa budowniczego i kolejowego, z technologii mechanicznej (metali — drzewa — kamienia), z geodezyi wyższej, z encyklopedyi elektrotechniki;

b) jeżeli kandydat należy do szkoły budownictwa lądowego: z zasad geodezyi niższej, z mechaniki budownictwa, z encyklopedyi umiejętności inżynierskich, z encyklopedyi chemii technicznej, z prawoznawstwa budowniczego, z technologii mechanicznej (metali — drzewa — kamienia), z ogólnej nauki o maszynach, z historii architektury, z rysunku ornamentacyjnego i modelowania, z ćwiczeń w kompozycji architektonicznej;

c) jeżeli kandydat należy do szkoły budowy maszyn, a mianowicie:

I. do oddziału budowy maszyn: z zasad geodezyi niższej, z encyklopedyi chemii technicznej, z encyklopedyi budownictwa lądowego, z encyklopedyi umiejętności inżynierskich, z elektrotechniki, z technologii materiałów włóknistych;

II. do oddziału elektrotechniki: z zasad geodezyi niższej, z encyklopedyi chemii technicznej, z encyklopedyi budownictwa lądowego, z encyklopedyi umiejętności inżynierskich, z buchalteryi przedsiębiorstw technicznych;

d) jeżeli kandydat należy do szkoły chemiczno-technicznej: z towaroznawstwa i mikroskopii technicznej, z encyklopedyi budownictwa lądowego,

wego, tudzież z jednego z następujących przedmiotów: z chemii żywności i używek, z chemii rolniczej, z mykologii technicznej, elektrotechnii. o ile przedmioty te są w dotyczącej akademii technicznej wykładane.

Przy szkole chemiczno-technicznej żąda się ponadto dowodu, że kandydat uczęszczał przynajmniej przez cztery półrocza na ćwiczenia w pracowni analitycznej, tudzież przez tyleż półroczy na ćwiczenia w pracowniach chemiczno-technicznych co najmniej z wynikiem dostatecznym.

4. Dowód, iż w czasie odbywania studiów akademickich nie miała miejsca kumulacja z czynną służbą wojskową.

5. Pokwitowanie, przewidziane w § 54. a dotyczące złożenia w kasie akademii taksy egzaminacyjnej wraz z należyciami.

O ile kandydat poddaje się egzaminowi ustnemu z dotyczącego przedmiotu, musi ponadto przedłożyć prace graficzne i inne prace, sporządzone z poszczególnych przedmiotów w czasie ćwiczeń, przepisanych planem naukowym odnośnej szkoły zawodowej, a to we formie należyście uwierzytelnionej, względnie musi udowodnić, że je wykonał samodzielnie.

Wszystkie te dokumenty złożyć należy z reguły w pierwopisie, a wyjątkowo tylko w wierzytelnym odpisie; komisya musi je mieć przed sobą w czasie odbywania egzaminu.

Na żądanie przewodniczącego komisji egzaminacyjnej należy do dokumentów, nie sporządzonych w języku wykładowym odnośnej akademii, dołączyć uwierzytelnione tłumaczenie.

§ 31.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej winien zbadać prośbę wraz z załącznikami i zezwolić sam na przypuszczenie do egzaminu w drodze krótkiego zawiadomienia, jeżeli pod tym względem nie zachodzą przeszkody.

§ 32.

W razie istnienia pomniejszych przeszkód, które kandydat może natychmiast uchylić, należy udzielić temuż odpowiednich wskazówek; w wypadkach wątpliwych rozstrzyga komisya egzaminacyjna.

§ 33.

Przeciw odmówieniu przypuszczenia do drugiego egzaminu państwowego służy kandydatowi rekurs do Ministerstwa oświaty.

§ 34.

Jeżeli student przed złożeniem pierwszego egzaminu państwowego uczęszczał na wykłady lub ćwiczenia, które według planu nauki dotyczącej szkoły zawodowej przypadają na półrocze wyższe

od czwartego natenczas można mu studia te uwzględnić przy dopuszczeniu do drugiego egzaminu państwowego jedynie wówczas, jeżeli złożył pierwszy egzamin państwowy najpóźniej w terminie grudniowym piątego półrocza.

Lecz także przed złożeniem pierwszego egzaminu państwowego można zapisać się w sposób policzalny na wykłady i ćwiczenia z następujących przedmiotów:

Na wykłady z umiejętności politycznych, uznane planem naukowym dotyczącej szkoły zawodowej za obowiązkowe a nadto

a) jeżeli kandydat należy do szkoły inżynierów budowniczych:

z ogólnej nauki o maszynach, z encyklopedyi chemii technicznej, z prawoznawstwa budowniczego i kolejowego, z technologii mechanicznej;

b) jeżeli kandydat należy do szkoły budownictwa lądowego: z encyklopedyi chemii technicznej, z prawoznawstwa budowniczego, historii architektury, rysunku ornamentacyjnego i modelowania;

c) jeżeli kandydat należy do szkoły budowy maszyn, a mianowicie;

I. do oddziału budowy maszyn: z zasad geodezyi niższej, z encyklopedyi chemii technicznej, z encyklopedyi budownictwa lądowego, z encyklopedyi umiejętności inżynierskich, z elektrotechniki, z technologii materiałów włókniстых;

II. do oddziału elektrotechniki: z elementów geodezyi niższej, z encyklopedyi chemii technicznej, z encyklopedyi budownictwa lądowego, z encyklopedyi umiejętności inżynierskich, z buchalteryi przedsiębiorstw technicznych;

d) jeżeli kandydat należy do szkoły chemiczno-technicznej: z zasad budownictwa lądowego.

§ 35.

Komisya egzaminacyjna.

Dla drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) ustanawia Minister oświaty w siedzibie każdej akademii technicznej dla każdej ze szkół zawodowych, a gdzie te ostatnie podzielone są na oddziały, dla każdego z tych oddziałów osobne komisye egzaminacyjne.

Za pierwszym razem mianuje się komisję na wniosek grona profesorów poszczególnych akademii.

Uzupełnienia komisyi, względnie odnowienie jej odbywa się na propozycję grona profesorów po zasięgnięciu wprzód wniosku komisyi egzaminacyjnej.

Każda komisya egzaminacyjna sprawuje swój urząd przez pięć lat. Ponowne zamianowanie poszczególnych osobistości jest dopuszczalne.

§ 36.

Każda komisya egzaminacyjna składa się z przewodniczącego, dalej zależnie od okoliczności z jednego lub dwóch zastępców przewodniczącego i z tylu komisarzy egzaminacyjnych, ilu potrzeba ze względu na przypuszczalną liczbę kandydatów.

Przewodniczący, jego zastępcy i komisarze egzaminacyjni stanowią komisję główną.

Z nich składa przewodniczący w miarę potrzeby komisye dla poszczególnych aktów egzaminacyjnych (komisye specjalne). O potrzebie rozstrzyga komisya główna większością głosów.

§ 37.

Komisarzy egzaminacyjnych należy wybrać w pierwszym rzędzie z profesorów i docentów dotyczącej szkoły zawodowej, a następnie także z pomiędzy innych zawodowców, nie należących do składu szkoły.

Każdy profesor lub urzędnik powołany do tych funkcji jest obowiązany przyjąć je.

§ 38.

Przewodniczący i jego zastępcy występują razem jako egzaminatorowie.

W razie przeszkód zastępuje przewodniczącego tegoż zastępcą, a jeżeli przeszkoda jego także dotyczy, najstarszy latami służby z pośród obecnych członków komisyi.

§ 39.

Czas składania egzaminów.

Egzamina zawodowe nie są przywiązane do pewnych terminów, lecz mogą być składane w ciągu całego roku z wyjątkiem feryi jesiennych i feryi w czasie roku szkolnego.

Poszczególnym komisjom egzaminacyjnym wolno jednak ustanowić ze względu na stosunki akademii pewne oznaczone terminy, o których przewodniczący komisyi egzaminacyjnej winien zawiadomić studentów we właściwym czasie.

§ 40.

Dni egzaminu wyznacza przewodniczący w każdym wypadku z osobna.

Winien on jednak trzymać się przytem w ogólności tej kolei, w jakiej kandydaci zgłaszali się u niego do egzaminu.

§ 41.

Każdy kandydat winien w wyznaczonych mu dniach zgłosić się na czasie do egzaminu. W razie niezgłoszenia się poniesie on wynikające stąd niekorzyści (§ 54.).

§ 42.

Zamiana dni egzaminu pomiędzy dwoma lub więcej kandydatami dopuszczalna jest tylko za zezwoleniem przewodniczącego, i to w razie istnienia komisji specjalnych jedynie pod warunkiem, iż wskutek zamiany nie zmieni się komisja wyznaczona z góry dla kandydatów.

§ 43.

Przebieg egzaminu.

Egzamin zawodowy składa się z egzaminu praktycznego i teoretycznego. Egzamin praktyczny odbywa się przed egzaminem teoretycznym.

Przy egzaminie praktycznym winien kandydat opracować postawione mu zadania. Zadania musi się wybrać tak, aby kandydat miał sposobność okazania biegłości swej w zastosowaniu nauk w głównych przedmiotach egzaminu.

Komisja egzaminacyjna układa zadania, które mają być postawione, i wyznacza zarazem egzaminatorów, pod których nadzorem zadania te mają być rozwiązane. Zadania mają być opracowane w jednym z lokali akademii technicznej a wykończenie ich nie powinno wymagać więcej jak ośmiu dni przy codziennym najwyżej ośmiogodzinnym czasie pracy.

Jeżeli kandydat zdał egzamin praktyczny, o czym rozstrzyga komisja, natenczas dopuszcza się go do egzaminu teoretycznego. Jeżeli zaś nie zdał egzaminu praktycznego, natenczas ma się poddać egzaminowi temu ponownie w późniejszym terminie, który będzie wyznaczony.

§ 44.

Przy drugim egzaminie państwowym należy uwzględnić osobno przedłożone świadectwa szczególne z przedmiotów egzaminu tego.

Egzamin praktyczny powinno się z reguły składać w pełnym jego zakresie.

W drodze uchwały komisji egzaminacyjnej można wyjątkowo zezwolić na skrócenie egzaminu praktycznego lub nawet zupełnie uwolnić od niego takich kandydatów, którzy przez wykonanie większych prac z zakresu swego zawodu dostarczyli już niewątpliwych dowodów dostatecznej samodzielności i biegłości w pracach praktycznych tudzież w wyrabianiu sobie trafnego sądu.

Czas, który ma upłynąć między egzaminem praktycznym i teoretycznym, oznacza komisja egzaminacyjna. Czas ten powinien wynosić z reguły co najmniej 14 dni, najwyżej trzy miesiące. Wyjątkowe przedłużenie tego czasu aż do sześciu miesięcy może nastąpić tylko na podstawie uchwały komisji egzaminacyjnej. Dalsze przedłużenie czasu tego jest wykluczone.

Tym kandydatom szkoły inżynierów budownictwa i szkoły budownictwa lądowego, którzy przedłożyli osobne świadectwa ze wszystkich przedmiotów egzaminu i z ćwiczeń konstrukcyjnych ze stopniem „dobrym“ oraz złożyli egzamin praktyczny, może komisja egzaminacyjna zredukować egzamin ustny do dwóch przedmiotów zawodowych, o których na zasadzie uchwały komisji egzaminacyjnej winien przewodniczący też zawiadomić kandydatów. Uwolnienie od składania egzaminu ustnego z budownictwa lądowego jest jednak niedopuszczalne, jeżeli chodzi o kandydatów szkoły budownictwa lądowego.

Kandydatom oddziału budowy maszyn i szkoły chemiczno-technicznej może komisja egzaminacyjna pod takimi samymi warunkami zredukować egzamin ustny do dwóch przedmiotów zawodowych. Kandydatów oddziału budowy maszyn nie można jednak uwolnić od składania egzaminu ustnego z budowy maszyn.

Kandydatom oddziału elektrotechniki może komisja egzaminacyjna pod takimi samymi warunkami, jak w innych szkołach zawodowych, ograniczyć egzamin z budowy maszyn i elektrotechniki do pewnej części zakresu odnośnej szkoły, przepisane planem naukowym. Kandydatów oddziału elektrotechniki, którzy złożyli egzamina szczególne co najmniej z postępowym dobrym z teoretycznej nauki o maszynach i technologii mechanicznej (z wyłączeniem technologii materiałów włóknistych), uwolni się od egzaminu ustnego z tej części.

Jeżeli kandydat przedłożył osobne świadectwa ze wszystkich przedmiotów egzaminu, należy zawiadomić go o przedmiotach, z których ma składać egzamin ustny, równocześnie z zawiadomieniem o dopuszczeniu do egzaminu praktycznego, a to z zastrzeżeniem złożenia tego ostatniego egzaminu z pomyślnym wynikiem.

§ 45.

Kandydatów, którzy po złożeniu drugiego egzaminu państwowego (egzaminu zawodowego) z elektrotechniki chcą zdawać jeszcze drugi egzamin państwowy (egzamin zawodowy) z budowy maszyn, albo odwrotnie kandydatów, którzy po złożeniu drugiego egzaminu państwowego z budowy maszyn chcą zdawać jeszcze drugi egzamin państwowy z elektrotechniki, należy uwolnić przy odnośnym drugim egzaminie zawodowym od egzaminu z tych przedmiotów, z których byli egzaminowani przy pierwszym egzaminie zawodowym co najmniej w takim samym zakresie. Przytem stawia się za warunek, że zostaną spełnione wszystkie wyniki dopuszczenia do drugiego egzaminu zawodowego.

§ 46.

Egzamina z poszczególnych przedmiotów odbywa się ustnie a stosownie do przedmiotu także

pisemnie (graficznie) pod nadzorem. Przy składaniu egzaminów pisemnych (graficznych) ma komisya egzaminacyjna prawo, uwzględnić w odpowiedni sposób przedłożone wypracowania z czasu nauki i wykonane prace praktyczne, przestrzegając należytych ostrożności dla zapobieżenia podsunięciu.

Przewodniczący, względnie jego zastępca oraz większość egzaminatorów winna być obecną przez cały czas trwania egzaminów ustnych.

Nigdy nie powinno się pytać równocześnie więcej jak dwóch kandydatów.

Czas trwania egzaminu ustnego z jednego przedmiotu nie może w żadnym razie wynosić więcej jak godzinę dla każdego z kandydatów.

§ 47.

Egzamina ustne odbywają się publicznie.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnych, względnie jego zastępcy winni poczynić wszystkie potrzebne zarządzenia, aby zapobiedz wszelkiemu zaburzeniu spokoju i porządku, któreby uchybiało powadze i doniosłości aktu egzaminacyjnego lub mogło zamącić równowagę albo spokojny sąd kandydatów. Winni oni wydać tych, którzy zaburzają spokój lub zarządzić według okoliczności zupełne opróżnienie sali egzaminacyjnej a mogą w razie potrzeby także znieść jawność egzaminu.

§ 48.

Przy naradzie i głosowaniu komisji nad wynikami odbytego egzaminu wykluczona jest jawność.

Komisya winna najpierw zdecydować po wysłuchaniu oświadczeń poszczególnych egzaminatorów, czy kandydat zdał egzamin z poszczególnych przedmiotów, przyczem uwzględnić należy także odpowiedzi na pytania zadane mu ewentualnie przez przewodniczącego, względnie jego zastępcę i wziąć osobno pod rozagę noty świadectw szczególnych, w danym razie przedłożonych.

Stwierdzony w ten sposób wynik egzaminu z poszczególnych przedmiotów należy określić notami „celująco“, „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“ lub „nieдостatecznie“ i wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego, który winien obejmować rodowód kandydata, wymienienie jego studyów poprzednich, wynik pierwszego egzaminu państwowego, dzień egzaminu a ponadto noty postępu, uzyskane przy egzaminach szczególnych (§ 30., punkt 3.), wymaganych celem dopuszczenia do egzaminu państwowego.

Jeżeli kandydat zdał egzamin ze wszystkich przedmiotów, natenczas należy go aprobować; jeżeli

natomiast nie uczynił zadość wymaganiom chociażby tylko z jednego przedmiotu, wówczas ma być reprobowany.

W pierwszym wypadku winna komisya zastanowić się nad tem i określić zarazem w cenzurze ogólnej, czy należy uznać kandydata za „uzdatnionego“, „bardzo dobrze uzdatnionego“ lub „uzdatnionego z odznaczeniem“.

Przytem powinno się uwzględnić w odpowiedni sposób także noty postępu uzyskane przy egzaminach szczególnych.

W razie przyznania cenzury ostatecznej „uzdatniony z odznaczeniem“ należy wymienić odnośne przedmioty egzaminu, w których uzyskano odznaczenie.

Uchwaloną cenzurę ostateczną należy wciągnąć do protokołu egzaminacyjnego i zaznaczyć, czy przyznano ją jednomyślnie czy większością głosów, poczem przewodniczący, względnie jego zastępca i wszyscy komisarze egzaminacyjni, którzy występowali przy egzaminie, podpisują protokół.

Uchwały komisji egzaminacyjnej zapadają bezwzględną większością głosów, przyczem przewodniczącemu, względnie jego zastępcy służy takie samo prawo głosu, jak innym członkom komisji. W razie równości głosów należy uważać zdanie niekorzystniejsze dla kandydata za uchwalone większością głosów.

Przeciw uchwałom komisji egzaminacyjnej nie służy ani rekurs ani inny środek prawny.

§ 49.

Ostateczny wynik egzaminu ogłasza się publicznie zaraz po ukończeniu narady i uwidacznia urzędownie w książeczce legitymacyjnej kandydata. W razie reprobowania dodaje się termin powtórzenia, tudzież inne warunki dopuszczenia do ponownego egzaminu, które nałożono reprobowanemu.

Niepomyślne odbycie części praktycznej drugiego egzaminu państwowego należy wciągnąć do książki legitymacyjnej kandydata, uwidaczniając zarazem termin, wyznaczony do ponownego egzaminu.

§ 50.

Świadectwa z egzaminu.

Z egzaminów złożonych pomyślnie wystawia się świadectwo z egzaminu państwowego.

Świadectwo z egzaminu państwowego winno obejmować nazwisko kandydata, wymienienie jego miejsca urodzenia, przebiegu wykształcenia i dnia egzaminu tudzież cenzurę ostateczną (§ 48.), oraz wyciąg z protokołu egzaminacyjnego i z przepisów o egzaminach państwowych.

Świadcstwo ma być podpisane przez przewodniczącego, względnie jego zastępcę i wszystkich egzaminatorów, tudzież uwierzytelnione urzędownic.

Świadcstwa z egzaminów należy wystawiać w języku wykładowym odnośnej akademii.

§ 51.

Powtarzanie egzaminu.

Jeżeli kandydat został reprobowany tylko z jednego przedmiotu, natenczas winien egzamin poprawczy rozciągać się jedynie na ten przedmiot; egzamin taki można składać po upływie dwóch miesięcy.

Jeżeli kandydat otrzyma przytem znowu cenzurę „niedostateczną“, wówczas może być jeszcze raz dopuszczony do egzaminu z tego przedmiotu po upływie dalszych czterech miesięcy.

W razie niezłożenia także i tego egzaminu poprawczego, można kandydata dopuścić jedynie do powtórzenia całego egzaminu (egzaminu teoretycznego i praktycznego).

Jeżeli kandydat został reprobowany przy tym egzaminie albo przy ewentualnym dalszym egzaminie poprawczym choćby tylko z jednego przedmiotu, natenczas winien mimoto powtórzyć cały egzamin (egzamin teoretyczny i praktyczny).

Na wypadek, jeżeli kandydat został reprobowany z kilku przedmiotów przy składaniu po raz pierwszy drugiego egzaminu państwowego, winna komisja postanowić, czy on ma powtórzyć egzamin w całym zakresie, czy też tylko z poszczególnych przedmiotów, które należy oznaczyć uwzględniając zachodzące okoliczności.

Powtórzenie całego egzaminu (części teoretycznej i praktycznej) ma mieć miejsce także w tym wypadku, jeżeli kandydat, reprobowany z kilku przedmiotów, zostanie reprobowany przy egzaminie poprawczym choćby tylko z jednego przedmiotu, albo jeżeli kandydat, któremu przyznano ułatwienie składania egzaminu ustnego tylko z dwóch przedmiotów zawodowych (§ 44.) zostanie reprobowany z jednego z tych przedmiotów także przy pierwszym powtarzaniu.

Jeżeli kandydat reprobowany złożył za pierwszym razem egzamin praktyczny z dobrym wynikiem, natenczas można go uwolnić w razie powtarzania całego egzaminu od ponownego składania egzaminu praktycznego.

Każdy egzamin poprawczy ma się odbyć przy ciągłej obecności przewodniczącego dotyczącej komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy.

Ilość powtarzań drugiego egzaminu państwowego nie jest ograniczona.

§ 52.

Obejście przepisów egzaminacyjnych.

Jeżeli wyludzone dopuszczenie do egzaminu państwowego, a zwłaszcza w razie, jeżeli kandydat

reprobowany uzyskał podstępnie dopuszczenie do powtórzenia egzaminu przed wyznaczonym czasem lub przed inną komisją, a nie właściwą (§ 29.) albo jeżeli w inny sposób obszedł podane tutaj przepisy, natenczas nietylko egzamin złożony w danym razie z pomyślnym skutkiem jest nieważny, lecz nadto można kandydata wykluczyć za zgodą Ministerstwa oświaty od składania drugiego egzaminu państwowego w wszystkich akademiach technicznych na pewien czas lub na zawsze, niezależnie od innych skutków, które mogą go w danym razie spotkać według powszechnych ustaw karnych.

§ 53.

Taksy egzaminacyjne.

Każdy kandydat, zgłaszający się do egzaminu, winien przed złożeniem tegoż zapłacić takse, której wysokość wynosi 50 K za egzamin zawodowy, oraz kwotę 5 K na administrację.

Do złożenia całej taksy wraz z kwotą 5 K na administrację obowiązani są także ci studenci, których na podstawie przedłożonych świadectw z egzaminów szczególnych uwalnia się częściowo od składania egzaminu państwowego.

§ 54.

Takse egzaminacyjną wraz z kwotą 5 K na administrację, oraz należność stemplową, przypadającą od świadectwa z egzaminu państwowego, należy zapłacić w kasie akademii; kandydatom winno się wydać na to pokwitowanie.

Zapłacona taksa egzaminacyjna wraz z kwotą 5 K na administrację przepada, jeżeli kandydat nie zgłosił się do egzaminu albo doniósł wprawdzie, iż do egzaminu nie zgłosi się, lecz nie usprawiedliwił niezgłoszenia się w sposób niewątpliwy.

W obu przypadkach traci również prawo do uwolnienia od taksy (§ 55.).

Jeżeli czas pośredni między egzaminem praktycznym i teoretycznym przekracza czasokres, dopuszczalny według § 44., przepada taksa oraz kwota 5 K.

§ 55.

Kandydat, zgłaszający się do drugiego egzaminu państwowego, który był uwolniony w ostatnim półroczu swoich nauk od opłaty czesnego całkowicie lub w połowie, korzysta także z uwolnienia od zapłaty całej taksy lub połowy taksy za ten egzamin państwowy, jeżeli składa go w jednym z dwóch bezpośrednio następujących półroczy. W razie późniejszego składania egzaminu ma bezwzględnie obowiązek złożenia taksy.

Od opłaty należności 5 K na administrację nie można być jednak uwolnionym.

§ 56.

Uwolnienia od taksy, pochodzące z jakiegokolwiek tytułu, nie stosują się do egzaminów poprawczych.

W razie reprobacyi przy drugim egzaminie państwowym należy zapłacić za powtarzanie egzaminu tego połowę taksy nawet wówczas, jeżeli powtarza się egzamin tylko z jednego przedmiotu.

§ 57.

Użycie kwot, pochodzących z taks, jakoteż należności administracyjnej uregułuje się osobnem rozporządzeniem.

III. Egzamina szczególne.

§ 58.

Celem udowodnienia postępu w poszczególnych przedmiotach, wykładanych w akademii technicznej, będą się w niej odbywały egzamina szczególne, którym uczniowie dotyczącej akademii mogą poddawać się fakultatywnie, o ile do tego nie są obowiązani według postanowień przepisów o egzaminach państwowych.

Egzamina te, co do których wyniku wystawia się świadectwa, odbywają się publicznie; dziekanom poszczególnych szkół zawodowych lub prodziekanom służy prawo uczestniczenia w egzaminach szczególnych, które składają uczniowie, należący do odnośnej szkoły zawodowej, względnie są obowiązani uczestniczyć w tych egzaminach w razie uzasadnionego żądania egzaminatora lub egzaminowanego.

§ 59.

Egzamina szczególne odbywają się z reguły przy końcu wykładów; po zasięgnięciu zezwolenia dziekana można egzamina te zdawać także dodatkowo w ciągu najbliższych czterech półroczy, zaś po tym terminie po zasięgnięciu zezwolenia rektora.

Takie egzamina dodatkowe nie są przywiązane w ciągu okresów czasu, oznaczonych w ustępie poprzedzającym, do pewnych oznaczonych terminów.

W tych samych odstępach czasu i pod tymi samymi warunkami można powtórzyć jeden raz egzamin szczególny, złożony z wynikiem niedostatecznym lub dostatecznym; między składaniem egzaminu po raz pierwszy a egzaminem poprawczym musi jednak upłynąć co najmniej jedno półrocze.

Każdy kandydat winien uiścić przed składaniem egzaminu szczególnego takse, która wynosi przy egzaminach z przedmiotów rocznych, wykładanych więcej niż po dwie godziny w tygodniu albo z wykładów półrocznych, obejmujących więcej niż cztery godziny w tygodniu 10 K, zaś przy egzaminach z przedmiotów, obejmujących taką lub mniejszą ilość godzin wykładowych 6 K.

Dwie godziny ćwiczeń należy przytem liczyć za jedną godzinę wykładową.

Studentów, uwolnionych w całości lub w połowie od opłaty czesnego, uwalnia się również od składania taks egzaminacyjnych w całości lub w połowie.

Taksy, zapłacone przez kandydatów, którzy do egzaminu nie zgłosili się, przepadają, jeżeli kandydaci nie mogą wykazać dostatecznego powodu na usprawiedliwienie swego niezgłoszenia się.

§ 60.

Ze wszystkich przedmiotów, które nie są wyłącznie ćwiczeniami, należy odbyć z reguły dla ocenienia postępu w nauce egzamin ustny i potwierdzić wyraźnie złożenie tegoż w świadectwach egzaminacyjnych.

Grono profesorów może także zezwolić wyjątkowo na odbycie takich egzaminów szczególnych pisemnie w całości lub w części.

Przy oznaczaniu stopnia wyniku są miarodajne postępy studenta, udowodnione nie tylko egzaminami ustnymi lub pisemnymi lecz także pracami, wykonanymi w salach konstrukcyj i pracowniach, jakoteż uwierzytelnionymi pracami domowymi.

Wynik wyraża się w świadectwach stopniami „celująco“, „bardzo dobrze“, „dobrze“, „dostatecznie“ i „niedostatecznie“.

§ 61.

Kandydaci, którzy zostali reprobowani przy egzaminie państwowym, nie mogą być dopuszczeni do składania egzaminów szczególnych z tych przedmiotów, z których zdali egzamin państwowy z wynikiem niedostatecznym.

Z przedmiotów drugiego egzaminu państwowego (§ 28. i 30.), umieszczonych w półroczu wyższym niż czwartym, można składać egzamina szczególne tylko wówczas, jeżeli zapisanie się na te przedmioty odbyło się w sposób policzalny (§ 34.).

Jeżeli w planie naukowym są umieszczone przedmioty drugiego egzaminu państwowego (§§ 28. i 30.) w pierwszym lub w drugim roku, natenczas można składać egzamina szczególne z przedmiotów tych także przed pierwszym egzaminem państwowym i mogą być wystawiane świadectwa egzaminacyjne.

Do egzaminów szczególnych końcowych z tak zwanych przedmiotów zasadniczych każdej szkoły zawodowej, a mianowicie

- a) w szkole inżynierów budowniczych: z budownictwa wodnego, drogowego, budowy kolei żelaznych, tuneli, mostów;

- b) w szkole budownictwa lądowego: z budownictwa lądowego, architektury, budownictwa użytkowego;
- c) w szkole budowy maszyn, a to: •
 - I. w oddziale budowy maszyn: z teoretycznej nauki o maszynach i z budowy maszyn;
 - II. w oddziale elektrotechniki: z elektrotechniki i budowy maszyn;
- d) w szkole chemiczno-technicznej: z technologii chemicznej i chemii analitycznej,

może być kandydat dopuszczony tylko w takim razie, jeżeli udowodni, iż uczęszczał na wszystkie te przedmioty, na które winno się uczęszczać według planu nauk odnośnej szkoły zawodowej, względnie oddziału tejże równocześnie z odnośnym przedmiotem zasadniczym lub pierwaj niż na ten przedmiot.

Świadectwa z egzaminów szczególnych można wydawać tylko z całego zakresu przedmiotu półrocznego lub rocznego, objętego planem naukowym, i tylko w języku wykładowym odnośnej akademii.

Świadectwa te winne być podpisane przez egzaminatora i uwierzytelnione urzędownie.

W tych akademiach, w których prowadzi się jeszcze osobne książki dekanalne, winne być świadectwa z egzaminów szczególnych podpisane również przez dziekana szkoły zawodowej kandydata.

IV. Postanowienia wykonawcze.

§ 62.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie począwszy od roku szkolnego 1912/1913, z wyjątkiem postanowień § 59., które nabrały już mocy obowiązującej od początku roku szkolnego 1911/1912 po myśli reskryptu ministeryalnego z dnia 1. sierpnia 1911, l. 25771, Dz. u. p. Nr. 152.

Z powyższą chwilą tracą moc obowiązującą postanowienia rozporządzenia ministeryalnego z dnia 30. marca 1900, Dz. u. p. Nr. 73, tyczącego się urządzenia egzaminów rządowych i szczególnych w szkołach głównych technicznych, wydanego na zasadzie Najwyższego postanowienia z dnia 27. marca 1900, jakoteż wszelkie późniejsze rozporządzenia ministeryalne, odnoszące się do porządku egzaminów a sprzeczne z rozporządzeniem niniejszem.

Minister oświaty wyda na wniosek gron profesorskich poszczególnych akademii postanowienia przejściowe, odpowiednie do stosunków tychże w taki sposób, aby rozporządzenie niniejsze w całej swej osnowie weszło w zastosowanie od początku roku szkolnego 1917/1918.

Hussarek wlr.